

2008-11-20

RK 200811-115

Ankom
Stockholms läns landsting

2008-11-24

Dnr. LS 0811-1091

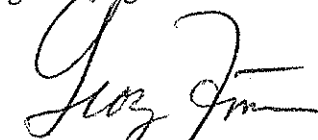
REVISORERNAS NOVEMBERRAPPORT TILL LANDSTINGSFULLMÄKTIGE


Landstingsrevisorerna lämnar i denna rapport information om revisionens bedömningar från den löpande granskningen av räkenskaper, styrning och intern kontroll. Syftet är att ge revisionens syn på verkställigheten av fullmäktiges uppdrag genom att redovisa vilka frågor revisionen så här långt bedömer som särskilt viktiga inför ansvarsprövningen i anslutning till årsredovisningen.

En informationsrapport har tidigare lämnats för verksamhetsåret i augusti. I augustirapporten utgick bedömningen från delårsbokslutet. I novemberrapporten baseras revisorsgruppernas iakttagelser på den fortsatta granskningen t.o.m. oktober. Särskilda rapporter från denna löpande granskning har i oktober redovisats för respektive nämnd och styrelse.

De tre revisorsgruppernas novemberrapporter bifogas liksom motsvarande rapport från den med Norrtälje kommun gemensamma revisionen av kommunalförbund, gemensam nämnd och bolag (TioHundra).

En fortsatt och fördjupad granskning sker nu inför fullmäktiges behandling av årsredovisning, slutliga granskningsrapporter och revisionsberättelser, enligt fastställd revisionsplan för 2008. Iakttagelser och bedömningar redovisas kontinuerligt för respektive ansvarig nämnd eller styrelse. Revisionen återkommer till landstingsfullmäktige efter granskningen av årsbokslutet.


Georg Jönsson
Revisorskollegiets ordförande


Kenneth Strömberg
Revisorskollegiets vice ordförande


Anneli Lagebro
Revisionsdirektör

LANDSTINGSREVISORERNAS NOVEMBERRAPPORT 2008 **Rapport över den verksamhetsmässiga och ekonomiska utvecklingen**

REVISIONSOMRÅDE I

Landstingsstyrelsen med dess utskott, Landstingshuset i Stockholm AB, AB Stockholms läns landstings Interfinans

Revisionen har nu avrapporterat den löpande granskningen. En samlad bedömning av styrningen, den interna kontrollen och räkenskaperna visar att den håller en fortsatt godtagbar kvalitet inom landstinget. För vissa områden har framkommit behov av förbättringar, vilket kommer att hanteras i den fortsatta kontakten med respektive ansvarig nämnd och styrelse.

I delårsrapporten och månadsbokslut redovisas underskott för några nämnder och styrelser. Landstingsstyrelsen har trots detta inte beslutat om mer preciserade direktiv för de ekonomiska villkoren för återstoden av 2008. Kostnadsökningen är fortsatt hög, insatser krävs.

Med anledning av finansmarknadens instabila situation är det väsentligt att landstinget fortsätter att på ett strukturerat sätt kontinuerligt bevaka och följa upp finansiella risker som kan ha en negativ påverkan på landstingets finansieringsförmåga och kostnadsutveckling över tiden.

Landstingsfullmäktige beslutade efter förslag från landstingsstyrelsen om avsättningar för omstruktureringsåtgärder i årsboksluten för 2006 och 2007. Revisionen efterlyser på nytt en åiterrapportering av uppnådda effektiviseringsvinster.

Granskningen av delårsrapporten för SLL-koncernen visar att den samlade avrapportering av fullmäktiges uppdrag väsentligt måste skärpas för att motsvara de grundläggande kraven på landstingsstyrelsens uppsiktsplikt. Det är angeläget att skapa underlag för fullmäktige att bedöma hur uppdragen verkställts, men också för revisionens ansvarsprövning till kommande årsbokslut.

När det gäller styrningen av vården noterar revisionen att arbetet för ökad mångfald av vårdgivare har fortsatt, i enlighet med fullmäktiges beslut. Den samlade avrapporteringen av arbetet och uppnådda resultat, till landstingsstyrelsen och fullmäktige, behöver dock utvecklas.

Revisionen har observerat att problemen med att leva upp till vårdgarantin består. Det är viktigt att överflyttningen av ansvar för vårdgarantin till sjukhusen, som genomförs vid årsskiftet 2008/2009, sker på ett sätt som inte skapar problem eller otydligheter för patienterna.

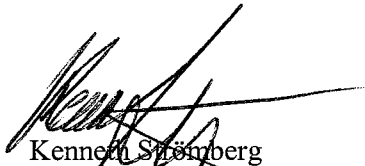
Regeringsrätten har i domstolsbeslut fastlagt att LOU inte medger att kommuner utan formell upphandling köper varor och tjänster från egna bolag. Det bör klargöras om beslutet innebär några konsekvenser för landstinget.

En övergripande granskning av landstingets säkerhetsarbete visar, avseende säkerhets- och brandskyddsarbetet, att det är många inblandade aktörer med i vissa fall otydliga roller.

2008-11-19

Denna bild medför att ansvarsfrågorna är komplexa och svåröverskådliga. Det krävs förtydligande vad gäller roller och ansvarsförhållanden för säkerhets- och brandskyddsarbetet.

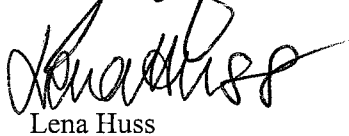
Granskningen av efterlevnaden av landstingets policy för resor och representation visar att policyn tolkas olika och därför behöver förtydligas.



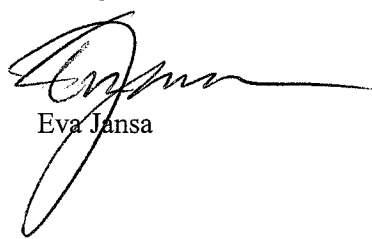
Kenneth Strömberg



Georg Jönsson



Lena Huss



Eva Jansa



Niklas Rengen

LANDSTINGSREVISORERNAS NOVEMBERRAPPORT 2008 **Rapport om den verksamhetsmässiga och den ekonomiska utvecklingen**

REVISIONSOMRÅDE II

Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN), Patientnämnden, Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholms läns sjukvårdsområde, Danderyds sjukhus AB, Södersjukhuset AB, Sjukvården Salem Nykvarn och Södertälje (SNS), St Eriks ögonsjukhus AB, Folk tandvården Stockholms län AB, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, Stockholm Care AB.

Kostnadsutvecklingen vid sjukhusen är problematisk. Karolinska har redovisat underskott de senaste tre åren och prognostiserar i september ett underskott om -222 mkr. Revisionen bedömer att beslutade åtgärder för sjukhuset inte kommer att få tillräcklig effekt i år. Revisionskontoret har uppfattat att Karolinskas styrelse, och enligt uppgift ägaren, tillåter en incitamentsmodell som inte förutsätter ett ekonomiskt positivt resultat för Karolinska som helhet, och som därför i sig kan öka på underskottet ytterligare.

Vidare prognostiserar SNS underskott på -24 mkr. För SNS del beslutades åtgärdsplaner för sent för att få effekt 2008. Som revisionen tidigare noterat är det väsentligt att den akutsomatiska verksamheten inom SNS uppnår balans inför den planerade bolagiseringen 2009.

Modellen för flerårsavtal för akutsjukhusen har tagits fram i enlighet med god intern kontroll. Ett flertal risker finns dock både när det gäller innehåll samt implementering. Exempelvis kan större inslag av prestationsrelaterade ersättningar innebära att volymerna av patientbesök, och därmed kostnaden, ökar snabbare än budgeterat. Landstingets analys av risker när det gäller kostnader omfattar endast HSN:s del. Det saknas en konsekvensanalys och bedömning på övergripande landstingsnivå.

Förhandlingar inför avtal 2009-2011 pågår fortfarande. Revisionen bedömer att parterna accepterar modellen för flerårsavtal. Oenighet finns dock både gällande ekonomiska ramar 2009 och sjukhusens tillgänglighetsansvar. Ägaren, företräd av landstingsdirektören, har kallat parterna till gemensamma möten för att nå enighet. Enligt nu gällande tidplan ska avtalen vara undertecknade 30 november.

Angående vårdgaranti och krav på hög tillgänglighet till sjukvård så har HSN och sjukhusen uppmärksammat och prioriterat tillgänglighet och väntetider. Trots insatta åtgärder kvarstår problemen att uppfylla vårdgarantin.

Den interna kontrollen och styrningen inom närsjukvården behöver stramas upp, t.ex. frågan om bristande tydlighet i ansvarsfördelning för medicinsk service mellan primärvården och specialistvården. Den interna kontrollen i närsjukvården inom HSN behöver också förbättras vad gäller IT-stöd och faktureringsrutiner.

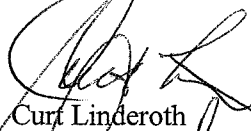
Revisionens granskning av vårdval inom primärvården pågår. Tydligt är vikten av att HSN förmår följa förändringens effekter och vidta relevanta åtgärder. HSN har följt upp de första fyra månaderna med Vårdval Stockholm (primärvård) och rapporterat om t.ex. ändrat vårdutbud, nya vårdgivare och ökat antal privata vårdgivare samt ökat antal läkarbesök. Uppföljningsrapporten innehåller dock inte någon analys av kostnadsbilden. Revisionens uppföljning av en tidigare granskning visar att vården för multisyka äldre i eget boende har försvårats i och med att områdesansvaret upphörde då vårdvalet trädde i kraft.

2008-11-18

Revisionens granskning av vård för hemlösa visar att det ordinarie sjukvårdssystemet inte är anpassat för de hemlösa i länet. Den särskilda verksamhet som skapats för målgruppen förmår inte erbjuda en sammanhållen och integrerad vård i enlighet med uppdraget.



Göran Hammarsjö



Curt Linderoth



Charlotte Hernmarck



Hans Nord



Kjerstin Sjölander

LANDSTINGSREVISORERNAS NOVEMBERRAPPORT 2008 **rapport över den verksamhetsmässiga och ekonomiska utvecklingen**

REVISIONSOMRÅDE III

AB Storstockholms Lokaltrafik, Locum AB, Waxholms Ångfartygs AB, MediCarrier AB, Färdtjänstnämnden, Regionplane- och trafiknämnden, Kulturnämnden

Revisionen konstaterar att fullmäktiges ekonomiska resultatkrav för 2008 enligt prognos inte kommer att nås för Waxholms Ångfartygs AB och Locum AB. I den finansiella och ekonomiska styrningen är det i övrigt väsentligt och nödvändigt att särskilt SL fortsätter att bevaka de risker som aktualiserats av den globala finanskrisen. Det gäller handlingsberedskapen avseende leasing- och finansieringslösningar, avtalsförhållanden etc.

Revisionen har granskat beredningen av Djurgårdslinjen/Spårväg City, vilken planeras att genomföras som en koncessionsupphandling. Revisionen har uppmärksammat behovet av att erforderliga analyser och kalkyler vad gäller kostnader, nytta och risker redovisas och hanteras innan koncessionsavtal ingås.

För kollektivtrafiken har en positiv utveckling skett i form av ökat antal resande, förbättrad tillförlitlighet och kundnöjdhet. För pendeltågstrafiken har punktligheten ökat men ligger fortfarande under målnivå. Inom säkerhets- och trygghetsområdet har många åtgärder vidtagits samtidigt som den upplevda tryggheten i kollektivtrafiken har förbättrats något. Områden som bedöms behöva förbättras är arbetet med klottersanering av stationer liksom tydligheten i målformuleringar inom trygghetsområdet.

Revisionen noterar att förutsättningarna för effektiv styrning av kollektivtrafiken förbättras genom att SL fått specifika ägardirektiv. Vidare innehåller budgetförslaget för 2009 åtgärder för att förtydliga åtaganden och ansvarsförhållanden i trafikplaneringen, ett behov som revisionen tidigare belyst.

Vad gäller investeringsbudgeten för SL bedöms åtgärder uppgående till ca 700 mkr för 2008 behöva förskjutas till 2009 och framåt. Det finns dock oklarheter i investeringsplaneringen, bl.a. i en bristande överensstämmelse mellan SL:s budget och den av fullmäktige beslutade budgeten.

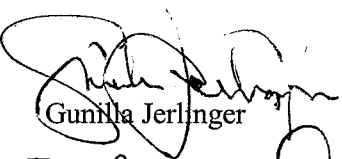
SL arbetar med åtgärder för att förbättra betalningshanteringen inom kollektivtrafiken (SL Access-systemet) och för att minska fuskåkande och svinn. Dock är genomförandena påtagligt försenade i förhållande till plan, samtidigt som kostnaderna för SL Access ökat väsentligt.

För Färdtjänsten fortsätter trenden med minskat antal resor och lägre kostnadsnivå än budgeterat. I den granskning av Färdtjänstens kvalitetsstyrning och klagomålsprocess som genomförts har revisionen iakttagit en i huvudsak tillfredställande hantering, samtidigt som en tydlig förbättringspotential bedöms finnas. Det gäller dialogen med brukarna och klagomålsprocessen, nyckeltal för kundnöjdhet, avtalsuppföljning, etc.

Den granskning av avtalsstyrningen inom sjötrafiken som revisionen genomfört visar en i huvudsak tillfredställande hantering inom Waxholms Ångfartygs AB. Dock finns utrymme för en mer strukturerad avtalsstyrning och uppföljning, specifikt för olika avtalsområden och

2008-11-18

båtar. Vissa avtalspreciseringar om kvalitetskrav, underhåll och investeringar behöver göras i en del fall.


Gunilla Jerlinger


Bernt Östh


Göran Dahlstrand


Gunilla Hansson


Benkt Kullgard



2008-11-20

Kommunfullmäktige i Norrtälje
Landstingsfullmäktige i StockholmREVISORERNA FÖR DEN GEMENSAMMA VÅRDORGANISATIONEN I
NORRTÄLJE - NOVEMBERRAPPORT 2008**Rapport över den verksamhetsmässiga och ekonomiska utvecklingen**

I denna novemberrapport vill vi med anledning av vår granskning fram till oktober uppmärksamma följande punkter, utifrån genomförda och pågående granskningar avseende nämnd, bolag och kommunalförbund, redogöra för respektive fullmäktige om gjorda iakttagelser

TioHundranämnden

TioHundranämndens prognostiserade ekonomiska resultat har ytterligare försämrats under året. Årets resultat prognosteras per sista september till ca -25 mkr. Nämnden har då förutsatt att 10,8 mkr täcks av landstinget för sjukvård utanför Norrtälje. Hänsyn har tagits till det förlikningsförslag som förhandlats fram, se vidare nedan. I prognosen har inte beaktats den tvist som finns mellan Tiohundranämnden och Sociala nämnden i kommunen om ca 10 mkr. Totalt kan underskottet bli 45 mkr om förutsättningarna inte uppfylls.

För att avsluta den försenade avtalsprocessen för 2008 har på ägarnas initiativ en förlikning skett enligt vad som framgår av förvaltningens och bolagets rapportering. Den innebär att: För två ej avslutade avtal delar parterna på kostnaderna och för köpt vård från andra akutsjukhus lämnar landstinget bidrag för dessa kostnadsökningar. Nämnden har godkänt förslaget och undertecknad överenskommelse finns på tjänstmannanivå. Huvudmännens godkännande är dock inte undertecknade.

Under vår granskning har vi fått olika muntliga uppgifter beträffande förlikningens innehåll och genomförande. En gemensam bild av vad parterna muntligen kommit överens om i förlikningen saknas. Revisionen vill med skärpa betona vikten av att dokumentation av förlikningen och att avgörande beslut fattas på rätt nivå. Det är också viktigt att avtalsprocessen snabbas upp avsevärt. Det bör dock nämnas att avtalsförhandlingarna för 2009 har påbörjats.

Vi revisorer ser med stor oro på den ekonomiska utvecklingen. Behovet av tidiga och drastiska åtgärder accentueras. Slutliga avtal måste tecknas tidigt.

TioHundra AB

Årets prognostiserade resultat har förbättrats jämfört med tidigare prognoser och beräknas till - 2 mkr att jämföra med respektive fullmäktiges krav på nollresultat. Hänsyn har tagits till det förlikningsförslag som förhandlats fram i de delar som berör bolaget. Bolagsledningen har beslutat om budgetbesparingar och senare även åtgärdsprogram med effektiviseringsåtgärder som ligger nära kravet på nollresultat.

Produktionsmålen för vård och omsorg kommer i stort att nås även om avvikelser finns för några verksamhetsområden.

Revisionen följer med stort intresse effekterna av bolagets fortsatta utveckling och effektivisering av verksamheten i syfte att öka integrering av vård och omsorg.



2008-11-20

Vi revisorer ser även för bolaget behov av att främst avtalsprocessen behöver snabbas upp avsevärt. Det är inte acceptabelt att avtal tecknas så sent som under senhösten för aktuellt år.

Kommunalförbundet ägarsamverkan i Norrtälje

Tidigare påtalade oklarheter i ägarrollen och ägarstyrning genom kommunalförbundet kvarstår även om vissa förbättringar kan skönjas. Förslag på ägardirektiv planeras att beslutas på bolagsstämma i december. Dialogen mellan kommunalförbundets direktion och bolagets styrelse behöver förbättras.

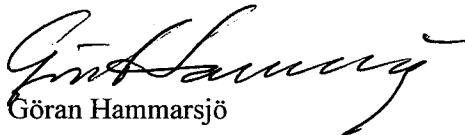
Ledande tjänstemän har påbörjat uppdraget att arbeta fram förslag på formaliserad samrådsgrupp – arbetsuppgifter och sammansättning. Det är oklart när detta förslag kommer att redovisas.

Utveckla formerna för samverkan mellan landstinget och kommunen

Vi vill understryka att vi redan i tidigare rapporter påvisat behovet av en avsevärt tydligare gemensam styrning av de berörda organisationerna. Behovet accentueras av risken att det goda syftet med nytt sätt att organisera verksamheten mot nytänkande och ökat medborgarnytta som mål kan förfelas. En kraftfullt markerad styrning på högre nivå efterlyses. Vi har också noterat att under 2009 avser ägarna initiera ett antal utredningar och analyser för att kunna dra slutsatser om Tiohundra projektets framtid. Det är också viktigt att revisorernas iakttagelser då beaktas och att samordning sker mellan de olika utredningarna.

Revisionsarbetet löper i övrigt enligt fastställd revisionsplan för år 2008. Iakttagelser och bedömningar i enskilda projekt, löpande revision och slutrevision kommer att redovisas för respektive ansvarig styrelse och nämnd på sedvanligt sätt. Revisionen återkommer till respektive fullmäktige med slutrapport i samband med årsbokslutet.

För revisorerna i den gemensamma vårdorganisationen.



Göran Hammarsjö